

OBSAH

1. VÁCLAV HAVEL, JOHN KEANE A DEMOKRATICKÁ REVOLUCE 1989 7

Britský politolog John Keane vydal v říjnu 1999 v Británii pod názvem Václav Havel: politická tragédie v šesti dějstvích životopis Václava Havla, na němž pracoval pět let. Knize se dostalo široké publicity. Líčí sice dosti objektivně Havlův život v kontextu československé a české historie, dívá se však na českého prezidenta bez růžových brýlí, nezávisle a kriticky. Zkoumá okamžik, kdy se z idealistického bojovníka za svobodu stává praktický politik, manipulátor. Některé skutečnosti, o nichž píše John Keane, jsem vznesl na pražské konferenci historiků, uspořádané v říjnu 1999 k desátému výročí pádu komunismu. Reakce přítomných, jimiž se převážně zabývá tento oddíl, mne poučily o potřebě pluralistického přístupu i k nejvýznamnějším událostem české historie.

14. 10. 1999 Václav Havel - píchat do vosího hnízda (rozhovor Jana Čulíka s Johnem Keanem)	9
14. 10. 1999 Jak se Havel „snažil v roce 1989 stát se prezidentem“ (citáty z knihy Johna Keana o Václavu Havlovi)	15
18. 10. 1999 Desáté výročí pádu komunismu: Praha 1989 - 1999: Monolitní myšlení po deseti letech (Jan Čulík)	17
18. 10. 1999 Svědectví o průběhu demokratické revoluce 1989 - a debata o údajné dohodě Havel - Dubček (transkript diskuse)	23
18. 10. 1999 Václav Havel: S Dubčkem jsem dohodu (asi) neměl	34
18. 10. 1999 Havel versus Dubček (Vladimír Hanzel)	36
18. 10. 1999 Tři stručné poznámky na okraj této konference (Jan Čulík)	37
6. 12. 1999 Lekce pluralismu (Jan Čulík, recenze knihy Johna Keana)	40

2. JAK SELHAL POKUS O REFORMU ZPRAVODAJSTVÍ V ČESKÉ TELEVIZI 49

15. prosince 1999 náhle rezignoval na svou funkci po pouhých dvaceti měsících za poněkud nejasných okolností generální ředitel České televize Jakub Puchalský. Hovořilo se o jeho údajné nezkušenosti a profesionální neschopnosti, i o údajných politických tlacích. Je pravda, že ať už se pokoušel Puchalský v České televizi o cokoli, jeho úsilí selhalo vlastně už pouhých několik týdnů po jeho příchodu do funkce, hned na jaře roku 1998. Tehdy, koncem šestiletého funkčního období generálního ředitele ČT Ivo Mathého, kritizovala Rada České televize i parlamentní komise pro sdělovací pro-

středky nekvalitní zpravodajství veřejnoprávní ČT. V únoru 1998 byl jmenován generálním ředitelem osmadvacetiletý Jakub Puchalský, novinář s určitou zkušeností z české sekce rozhlasu BBC. Vyskytly se sice obavy, že Puchalský je možná příliš mladý na řízení tak velké instituce, jako je ČT, ale na druhé straně bylo možno jeho jmenování interpretovat jako dlouho očekávaný a žádoucí nástup schopné, mladé generace. Tyto naděje byly zklamány. Puchalský jmenoval šéfem zpravodajství ČT dosavadního londýnského zpravodaje České televize Ivana Kytka. Ten se pokusil zpravodajství zprofesionalizovat, jeho reformy však hned narazily v České televizi na ostrý odpor. Vina byla možná na několika stranách. Tento oddíl předkládá čtenářům podrobnější dokumentární záznam dramatického vývoje v redakci zpravodajství České televize, jak k němu došlo během roku 1998. Bohužel, navzdory naší snaze (přes vysokou čtenost BL v ČT) se nám nepodařilo získat ani od Puchalského, ani od současných pracovníků zpravodajství ČT racionálnější a systematictější vyjádření k situaci, i když jsou jim přirozeně stránky Britských listů otevřeny. Úvodem tohoto bloku reagujeme na náhlou Puchalského rezignaci v prosinci 1999, na hrozbu kandidatury Kamila Čermáka a na jmenování Dušana Chmelička novým generálním ředitelem České televize koncem ledna 2000.

27. 1. 2000 Rada ČT jmenovala Dušana Chmelička: spadl nám kámen ze srdce oprávněně? (Jan Čulík)	51
24. 1. 2000 Konec nezávislého českého televizního žurnalismu? (Jan Čulík)...	52
16. 12. 1999 První kolo české předvolební kampaně začalo: Odchod Jakuba Puchalského - konec nezávislosti veřejnoprávní televize? (Jan Čulík).....	57
17. 12. 1999 K odchodu Jakuba Puchalského z České televize (Andrew Stroehlein)	61
20. 12. 1999 Ještě jednou k rezignaci Jakuba Puchalského (Jan Čulík)	63
27. 12. 1999 Čulík není žádný mediální expert a prezentace jeho názorů se bohužel množí (Otakar Svoboda, ČT)	65
23. 1. 1998 Pořad <i>Aréna</i> České televize: Patří telefonní hlasování do seriózního publicistického a politického vysílání? (Jan Čulík)	67
22. 1. 1998 Mluvčí oddělení zpravodajství a publicistiky rozhlasu a televize BBC: „BBC nepoužívá telefonní hlasování pro politické otázky“	68
22. 1. 1998 BBC: Telefonní zjišťování mínění veřejnosti	69
27. 1. 1998 Mají televizní pořady, zabývající se politickými tématy, využívat telefonního hlasování diváků? (Nikolaj Savický)	70
29. 1. 1998 Pár závěrečných poznámek (Jan Čulík)	74
10. 2. 1998 <i>Události</i> , hlavní večerní zpravodajský pořad České televize ze čtvrtka 5. 2. 1998 (Jan Čulík)	76
17. 2. 1998 Nový generální ředitel České televize Jakub Puchalský má za sebou praxi v BBC: co to je za instituci? (Jan Čulík)	77
27. 2. 1998 Prestiž BBC pramení z neposkvrněné historie a jasné vize (Ivan Kytka)	82

2. 4. 1998 Zpravodajství ČT - poslání pro příští tisíciletí a principy k jeho naplnění (Ivan Kytka)	86
20. 4. 1998 Někteří lidé považují myšlenky ze zahraničí za podezřelé (Andrew Stroehlein)	95
20. 4. 1998 Rozhovor s Ivanem Kytkou: Je zpravodajství České televize pod novým vedením ještě horší než dříve? (Jan Čulík)	97
11. 5. 1998 ČT: <i>Události</i> bez událostí: Reforma zpravodajství České televize - pokus o první analýzu (Jan Čulík)	100
13. 5. 1998 Uvnitř České televize (Andrew Stroehlein)	113
18. 5. 1998 Ministerstvo obrany vydírá Českou televizi - Konkrétní případ (Andrew Stroehlein)	118
25. 5. 1998 Vítězství druhořadosti v české státní televizi (Jan Čulík)	121
29. 5. 1998 Jan Čulík shrnuje dlouhodobější význam modelového případu náhlého propuštění Ivana Kytky z funkce šéfa zpravodajství ČT	123
24. 1. 2000 Nebyl jsem škůdce ani spasitel (Ivan Kytka)	126
10. 7. 1998 Pavel Bouda plýtvá penězi českých koncesionářských poplatníků (Jan Čulík)	128
13. 7. 1998 Jak Česká televize pracuje v Bruselu zadarmo (Pavel Bouda)..	129
13. 7. 1998 Třináct otázek a jedna odpověď: Rozhovor se šéfredaktorem zpravodajství ČT Zdeňkem Šámalem (Tomáš Pecina)	136
14. 7. 1998 Jakub Puchalský, generální ředitel ČT, píše Janu Čulíkovi: „Éra otevřenosti a korektnosti v České televizi začala, ale plnou verzi projektu reformy ČT, na jehož základě jsem byl jmenován, nezveřejním“	139
29. 7. 1998 Česká televize skrz naskrz (Andrew Stroehlein)	142
27. 7. 1998 Nedělní pořad <i>V pravé poledne</i> moderoval Karel Kühnl (Jan Čulík)	149
18. 8. 1998 Zpravodajství v České televizi (Jan Čulík)	151
2. 9. 1998 Ivan Kytka: Proč jsem odešel v květnu z funkce šéfa zpravodajství ČT (rozhovor vedl Jan Čulík)	165
23. 10. 1998 Jana Bobošíková: Vedení zpravodajství České televize je nekompetentní. Proto odcházím (rozhovor vedl Jan Čulík)	184
11. 12. 1998 Pořad <i>Nadoraz</i> : manipulativní a neprofesionální novinářská práce. Proč jsem propustil Jana Šterna (Jakub Puchalský)	195
18. 1. 1998 „Hluboká krize české žurnalistiky“ (Jakub Puchalský píše <i>Literárním novinám</i>)	207

3. ČESKÁ POLITIKA 211

Po přehledu událostí za rok 1999 komentujeme vznik iniciativy Děkuji, odejděte, pak zaznamenáváme dramatické události od konce listopadu 1997, kdy byl Václav Klaus donucen rezignovat na funkci premiéra, všímáme si prvních problémů sociálnědemokratické vlády Miloše Zemana, rozebíráme vztah české společnosti ke KSČM, pozornost věnujeme Impul-

su 99, stylu psaní Václava Klause i vznikajícímu nacionalismu v českých politických stranách a rozebíráme složitou historii protikomunistické činnosti Jana Kavana z Velké Británie tak, jak se jí žádné české sdělovací prostředky nikdy nezabývaly.

13. 12. 1999 Česká republika v roce 1999: Je hřištěm pro nezvládnuté zájmy soukromých podnikatelských a politických skupin? (Jan Čulík)	213
29. 11. 1999 Revoluční studenti, česká důvěra v média a kdo dělá velký dojem sám na sebe (Jan Čulík)	223
7. 12. 1999 <i>Děkujeme, odejděte!</i> Mladistvý <i>biedermeier</i> to tedy nebyl (Kazi Stastna)	229
17. 1. 2000 ČR: Země, kde je nejpopulárnější neexistující strana (Václav Žák)...	232
30. 11. 1997 Václav Klaus odstoupil z funkce premiéra (Jan Čulík, Ivan Kytka)	233
30. 11. 1997 Podstata nynější krize a co dál (Václav Žák)	235
30. 11. 1997 Sponsorské skandály ODS - naděje pro budoucnost? (Jan Čulík)...	236
2. 12. 1997 Změtení názorů (Jan Čulík)	240
2. 12. 1997 <i>MFD</i> se propadla na bulvární úroveň a zaslepenost <i>Britských listů</i> (Milena Varadinková)	242
4. 12. 1997 Kde našel Václav Havel v ústavě ustanovení, že má odkládat utvoření nové vlády o čtrnáct dní? (Andrew Strohlein)	243
23. 1. 1998 Havel jako spasitel - upřesnění pohledu (Andrew Strohlein)....	245
9. 2. 1998 Čeští politikové, neútočte na sebe před volbami tak ostře, budete asi muset po volbách utvořit koalici! (Ivan Kytka)	246
16. 11. 1998 Co se čekalo (Štěpán Kotrba).....	247
20. 1. 1999 Svět plný Rumlů (Steven Saxonberg)	255
2. 2. 1999 O České televizi, o cenzuře a o naději pro českou společnost (Tomáš Pecina, Andrew Strohlein)	257
8. 2. 1999 KSČM - zosobnění zla? (Seán Hanley)	263
28. 6. 1999 Deset let po pádu komunismu: velká česká nejistota (Jan Čulík)...	266
28. 7. 1999 K iniciativě <i>Impuls 99</i> : Česká společnost musí nabýt schopnosti sama o sobě mluvit (Jan Čulík)	270
16. 8. 1999 Otázka týdne: Co si myslíte o <i>Impulsu 99</i> ? (Jan Čulík)	273
6. 11. 1998 Václav Klaus: Myslíme jinak! (Václav Pinkava)	274
19. 1. 1998 Polistopadové příběhy - příběh ideový, a proto dlouhodobý (Václav Klaus)	275
19. 1. 1998 Zabedněnost Václava Klause - jazykový rozbor (Jan Čulík)...	278
31. 7. 1998 <i>Britské listy</i> : nesmysly, zloba a otevřená zášť (Václav Musílek, ODS)	280
31. 8. 1999 Nic než národ (Pavel Tychtl)	280
21. 7. 1998 Podivné pronásledování Jana Kavana (Jan Čulík)	282
21. 7. 1998 Lhal Jan Kavan v Británii před soudem? (rozhovor Jana Čulíka s Janem Kavanem)	285
28. 7. 1998 Jan Kavan: Lhal jsem a jsem na to hrdý. Odpovědi Jana Kavana na otázky Tomáše Peciny	289

17. 8. 1998 Jan Kavan: Důvod k hrdosti? (Tomáš Pecina)	296
14. 8. 1998 Benjamin Kuras: Křivopřísežník Jan Kavan mě v <i>Britských listech</i> pomluvil	299
27. 8. 1998 Ještě jednou k případu Jana Kavana: Jak týdeník <i>Respekt</i> zkresloval fakta (Jan Čulík)	301
12. 11. 1998 Benjamin Kuras se omlouvá Janu Kavanovi	306
19. 11. 1998 Nikdy jsem netvrdil, že Jan Kavan spolupracoval s StB po roce 1970 (rozhovor Jana Čulíka s Benjaminelem Kurasem)	307
31. 7. 1998 Čulík „podporuje Kavana a Kytku, protože jsou to jeho kamarádi!“ (Jan Zahradil)	314
31. 7. 1998 Odpověď Janu Zahradilovi (Jan Čulík)	315
5. 10. 1998 Jakých otázek se bojí Jan Kavan (Tomáš Pecina)	316
30. 10. 1998 Jan Kavan: interview, které nebylo. Ministerstvo zahraničí - přesně podle „komunikačního desatera“ (Tomáš Pecina)	317

4. ČESKÁ BYROKRACIE, SOUDNICTVÍ A STÁTNÍ SPRÁVA 319

„Já ti dám, ty hajzle“ je výrok prodavačky, který dosti plasticky shrnuje v několika slovech všechno, co je ještě stále nedokonalé v oblasti služeb v České republice. Mnoho pracovníků v oblasti služeb, zdá se, považuje svou práci za ponížení a vylévají si svou frustraci na občanech, kteří požadují kvalitní službu. Je to závažný problém, který se v ČR týká každého - několik článků Jana Čulíka o jeho zkušenosti s Pražskou energetikou vyvolalo doslova vlnu ohlasů. Tento oddíl se především zabývá problémy v podnicích veřejných služeb, na České poště a v soudnictví.

26. 7. 1999 Zaved'me v ČR majetková přiznání (Jan Čulík)	321
20. 8. 1999 „Já ti dám, ty hajzle“ - vstřícnost prodavačů v ČR (Jan Čulík)... ..	322
23. 8. 1999 Jiná zkušenost z pražské mostecké věže (Jan Hurych)	323
3. 8. 1999 Nemáme, nevedeme, nemůžeme (Jan Čulík)	324
4. 8. 1999 Bez rodného čísla ani ránu: Diskriminace a Pražská energetika (Jan Čulík)	325
6. 8. 1999 Problém české podnikavosti je problém pružnosti a nápaditosti (čtenář)	328
9. 8. 1999 Pražská energetika: Chceme zákazníkům poskytovat dobré služby (Petr Holubec, tiskový mluvčí PRE)	329
9. 8. 1999 Byrokratické překážky v České republice (Jan Čulík)	331
6. 8. 1999 Nezkoušejte si v ČR změnit jméno! (čtenář)	335
9. 8. 1999 Popisem problému s Pražskou energetikou jste t'al do živého (Lukáš Marek)	336
9. 9. 1999 Růžová karta (Petr Jánský)	338
13. 9. 1999 Platba na České poště (Ladislav Pavlič)	339
22. 9. 1999 Ublížená dušička pana Pavliče (Ladislav Vančura, mluvčí České pošty)	340

27. 9. 1999	Papula a Pošťák Poštěkula (Václav Pinkava)	342
10. 4. 1998	České soudnictví: Běžný občan nemá šanci (Radek Tesař)	343
26. 11. 1998	Česká republika je právní stát - špatně jsem to pochopil (Radek Tesař)	347
10. 2. 1998	Pochybná volba českého prezidenta: Jaké má pravomoci Ústavní soud? (Andrew Strohlein)	350
12. 2. 1999	Porušil Vojtěch Cepl českou ústavu? (Aja Bufka)	351
27. 8. 1999	Podnikání je věc veřejná (Štěpán Kotrba)	353
13. 9. 1999	Ještě jednou, jasněji k systému ARES (Štěpán Kotrba)	354

5. BYDLENÍ, SEX, AUTOMOBILISMUS 357

Do tohoto oddílu jsme soustředili texty na ožehavější témata z České republiky. Víte, že bydlení v mnohých českých panelácích je z požárního hlediska nebezpečné? Neřešitelnou otázkou pro mladé lidi je nedostatek bytů a vysoké činže. Andrew Strohlein píše o prostituci na silnici E 55, Josef Schrabal o pašování žen z ČR do Ameriky. Patří silnice silným, ptá se Václav Pinkava v jednom z článků s automobilovou tematikou.

10. 6. 1998	Umakartová jádra českých paneláků - smrtící past (Jan Čulík).....	359
12. 6. 1998	Hořlavá past českých paneláků (Alex Keln)	360
12. 5. 1998	Pražský deník: Jak jsem v Praze hledal byt (Andrew Strohlein)...	361
14. 5. 1998	Ceny bydlení a jeho sociální souvislosti (Tomáš Kostecký)...	363
15. 5. 1998	Platil jsem v Praze za podnájem 92 procent svého platu (Jan Lipšanský)	365
10. 3. 1998	Silnice E 55: Tam jsou dnešní česko-německé vztahy (Andrew Strohlein)	366
16. 3. 1998	Středoevropský Bangkok (Andrew Strohlein)	367
16. 3. 1998	Rozbita mezinárodní organizace, pašující do Ameriky ženy k sexuálnímu vykořisťování (Josef Schrabal)	369
19. 3. 1998	Obchod s bílým masem v ČR a v USA (Policie ČR)	370
24. 7. 1998	Auto-xenofobie (Andrew Strohlein)	371
28. 12. 1998	„Silnice patří silným“ (Václav Pinkava)	372
11. 2. 1999	Má automobilový průmysl budoucnost? (Jan Čulík)	374

6. OČI DOŠIROKA UZAVŘENÉ - OHROŽUJÍ PROVOKATIVNÍ NÁZORY „NAŠE JISTOTY“? 377

Britské listy se soustřeďují na podvracení konvenčních názorů. Stereotypní postoje totiž ochromují naši schopnost vnímat skutečnost. Články v tomto oddílu pojednávají o uzavřené mysli některých českých vysokoškolských studentů, o sebestřednosti českých intelektuálů a reagují na hněvivé reakce vůči myšlenkám a názorům, které do Čech většinou nepronikají, ale ve světě se o nich hovoří dost často. Mimo jiné se tento oddíl

věnuje i případu anarchisty Jana Křečka a jeho pískání na Pražském hradě a étosu Svobodné Evropy - byl způsob, jak tato stanice vykládala za komunismu západní svět, pro Československo přínosem, anebo naopak Československo ve výchozím bodě po pádu komunismu poškodil? Příspěvky v tomto oddílu se zabývají otázkou konformismu, demokracie a plurality i vnímání vnějšího světa. „Proč někteří vzdělanci vypadají jako idioti,“ ptá se v závěru oddílu Jiří Jírovec nad materiálem z konference českých intelektuálů, kde srovnal Jana Čulíka jeden pražský filozof za to, že požadoval kultivaci škol a sdělovacích prostředků, s Adolfem Hitlerem.

19. 8. 1998 Nesnášenliví čeští studenti (Steven Saxonberg)	379
4. 12. 1998 Ne konfrontace, ale spiklenecké srozumění. Nevládní organizace, svoboda projevu a česká společnost (David Brown)	383
16. 2. 1999 Čeští a slovenští intelektuálové v Luhačovicích: Uspávací lázeňská sebeoslava (Kazi Stastna)	387
9. 10. 1997 Sexuální zneužívání malých dětí - reakce v Británii a v České republice (Jan Čulík)	392
21. 4. 1998 Desmond Tutu (Jiří Jírovec)	394
1. 5. 1998 Tvořivé myšlení (Jiří Jírovec)	396
11. 6. 1998 Pokus o sebeanalýzu (Jiří Jírovec)	398
6. 11. 1998 Otevřený dopis Václavu Bendovi: Zradil jste vznešené hodnoty české antikomunistické opozice (Steven Saxonberg)	401
3. 3. 1999 Své obvinění považuji za neodůvodněné a politicky účelové (Jan Křeček)	405
3. 3. 1999 Případ Křeček: Bouře ve sklenici vody (Jan Čulík)	406
3. 3. 1999 My jsme pro NATO nehlasovali, tak proč by naši synové měli umírat? (čtenář)	410
2. 3. 1999 Anarchistický mýtus o svobodě nesouhlasit! (Milan Pavlík)	411
5. 3. 1999 Křeček správně pochopil, že se musí dostat do televize (Jiří Jírovec)	413
8. 3. 1999 Křeček „spáchal výtržnictví tím, že porušil obřad“ (Jan Čulík)...	416
17. 5. 1999 Svobodná Evropa: požehnání nebo prokletí? (Tomáš Pecina)...	420
8. 9. 1998 Antiglobalizace jako xenofobie (Andrew Strohlein)	424
23. 10. 1997 Brouzdání po internetu: Tolerance a pluralita v České republice 1997 (Jan Čulík)	426
5. 12. 1997 ČR: Osudové dědictví Pražského jara: Konformismus (Jan Čulík)	436
18. 12. 1997 „Blbá nálada“ v ČR - proč existuje? (Jiří Jírovec)	439
19. 12. 1997 Otevřenost (Jan Čulík)	443
23. 1. 1998 Ještě k „blbě náladě“ v ČR (Jiří Jírovec)	444
2. 12. 1997 Jak se bránit proti podvádění (Jan Čulík)	447
23. 2. 1998 Zástupné jásání nad hokejovým vítězstvím (Jan Čulík)	448
25. 2. 1998 Čulík urazil český národ (Jiří Jícha)	451
13. 11. 1997 Nespokojenost v ČR je důsledkem nespravedlnosti (Andrew Strohlein)	453

20. 11. 1997 Češi a pocity etnické národní příslušnosti (Andrew Strohlein)....	455
20. 10. 1997 Hloupí Češi Jiřího Peheho a Ondřeje Neffa (Andrew Strohlein)....	457
22. 10. 1997 Pokračování debaty „Je v ČR demokracie?“ (Andrew Strohlein)...	459
3. 2. 1998 Dopis znovuzvolenému prezidentu Havlovi (Andrew Strohlein)..	462
20. 3. 1998 Jiří Pehe zase znovu (Andrew Strohlein)	464
3. 4. 1998 Andrew Strohlein zase znovu - o mně (Jiří Pehe)	466
3. 4. 1998 Reakce na poznámky Jiřího Peheho (Andrew Strohlein)	469
1. 4. 1998 Proč někteří vzdělanci vypadají jako idioti (Jiří Jírovec)	473
27. 3. 1998 Dluhy českých vzdělců ve zmatku dnešní české společnosti (Jan Čulík)	478
27. 3. 1998 Debata ke studii Jana Čulíka „Vzdělanci v České republice“....	492
11. 1. 1999 Jsou Britské listy pro českou společnost nepřijatelné? (Tomáš Pecina)	514
24. 8. 1999 České osobnosti v ohrožení (Ondřej Hausenblas)	516

7. ČESKÁ LITERATURA A KULTURA 519

V tomto posledním oddílu se alespoň částečně vrací Jan Čulík k svému původnímu povolání literárního historika a kritika. Na příkladu recenze knihy Martina Fendrycha Jako pták na drátě si ozřejmuje vývoj v České republice v devadesátých letech, v textu pro mezinárodní výstavu o samizdatové literatuře shrnuje historii českého vydavatelství v zahraničí a s písničkářem a fejetonistou Jaroslavem Hutkou hovoří o vzájemné nesdělitelnosti středoevropské a západoevropské zkušenosti.

13. 8. 1998 Martin Fendrych, <i>Jako pták na drátě</i> : Kniha o lidské existenci, ani ne tak o politice (Jan Čulík)	521
14. 4. 1998 Pozapomenutá kultura: Česká literatura v exilu (Jan Čulík) ...	533
22. 3. 1999 Osud lidí ve střední Evropě je nesdělitelný - a obráceně. Rozhovor s Jaroslavem Hutkou o české identitě (Jan Čulík)	546

Informace o autorech 559

Jmenný rejstřík 564